

PUHETERAPEUTTIIEN ANSIOKYSELY 2023

Teksti: Heta Piirto

Puheterapeuttiliitto on tehnyt vuosittain palkkakyselyn kaikille niille sektoreille, joilla liiton jäseniä työskentelee. Kysely lähetettiin nyt ensimmäistä kertaa uusilla hyvinvointialueilla työskenteleville jäsenillemme. Luonnollisestikin näitä palkkoja verrataan aiempiin kuntasektorin palkkoihin. Lisäksi kysely on lähetetty yksityisellä työnantajalla työskenteleville jäsenille.

Valtiolla ja yliopistosektorilla työskenteleville jäsenille sekä yrittäjille lähetettiin samassa yhteydessä ansiokysely, mutta näiden ryhmien vastauksia saatiin niin vähän, että niiden käsittely ei ole tässä artikkelissa mahdollista.

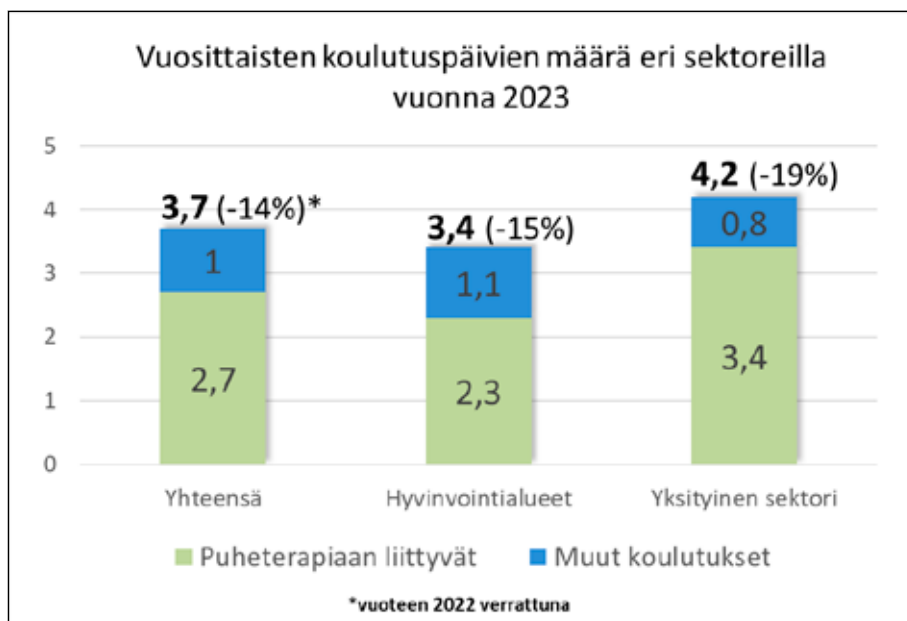
Saimme tänä vuonna kasvua viime vuoteen verrattuna sekä vastaajien määrään (250 => 282) että vastausprosenttiin (25 % => 27 %). Hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla tai HUS-yhtymässä työskentelevistä Puheterapeuttiliiton jäsenistä kyselyyn vastasi 35 %. Yksityisen sektorin vastausprosentti nousi yli kahdenkymmenen (21 %).

Palkka-analyysiin voitiin palkanmuodostumisen erityispiirteiden takia ottaa vain kokoaikaisten yksityisellä sektorilla työskentelevien palkat. Peräti 34 % yksityisen sektorin vastaajista kertoi tekevänsä osa-aikatoimia. Kun analyysistä piti lisäksi poistaa johtavien tai vastaavien puheterapeuttien palkkatiedot, yksityisen sektorin keskiluvut ovat muodostuneet vain hieman yli viidestäkymmenestä palkasta, joista noin neljäsosa oli kokonaan suorite- tai provisioperustaisia. Näiden seikkojen takia yksityisen sektorin keskiluvuissa yksittäisen palkan vaikutus voi olla huomattavan paljon suurempi kuin hyvinvointialueiden kohdalla.

Vastanneiden työhistoria

Ahkerimmin kyselyyn vastasivat 1–4 vuotta puheterapeutin työtä tehneet jäsenet. Kiitos tuoreet kollegat! He muodostivat noin kolmasosan kyselyyn vastanneista. Toinen kol-

masosa muodostui 5–14 vuotta työelämässä viihtyneistä jäsenistä. Lisäksi 55 prosenttia vastanneista oli juuri aloittanut työpaiksaan tai työskennellyt siellä korkeintaan neljä vuotta.

Kuvio 1. Vertailu täydennyskoulutuksen määrästä vuosina 2022 ja 2023

Etäterapia

Kliinisen puheterapian toteuttaminen etäpalveluna ei kyselyn tulosten mukaan ole vielä tavallista puheterapeutin arkea. Kyselyn perusteella etäterapian osuus asiakastyöstä on hieman alle kahdeksan prosenttia. Vastaajista viisi prosenttia teki kuitenkin etäterapiaa yli 30 prosenttia asiakastyöajastaan. Etäterapiaa tehdään yksityisellä sektorilla enemmän (15 %) kuin hyvinvointialueilla (4 %).

Lisä- ja täydennyskoulutus

Lisä- ja täydennyskoulutusten määrä on vähentynyt vuodessa keskimäärin 14 prosenttia. Toteutuneiden täydennyskoulutusten määrää ei mitenkään voi pitää riittävänä, kun suoraan puheterapiaan liittyvää täydennyskoulutusta saa noin kolme täydennyskoulutuspäivää vuodessa ja lisäksi yhden yleisemmän koulutuspäivän. Tarkemmat tiedot sektoreittain ja vertailu viime vuoteen näkyvät kuviossa 1.

Laadukkaiden puheterapiapalveluiden toteuttaminen edellyttää säännöllistä ammatillista kouluttautumista. Resurssien niukkuus koulutuksen vähäisyyden synnyksi nousi tämän vuoden kyselyssä voimakkaasti esiin, sillä sen nimesi ensisijaiseksi perusteeksi 55 prosenttia vastaajista. Lisäksi organisatoriset epäselvyydet (16 %) ja puute kiinnostavista tai sopivista koulutuksista kiinnostavien tai sopivien koulutusten puute (20 %) saivat useita mainintoja.

Noin neljälläkymmenellä prosentilla vastaajista oli tiedossaan jokin vuosittainen käytössä oleva määräraha koulutuksiin. Yksityisellä sektorilla tämä määräraha oli keski-

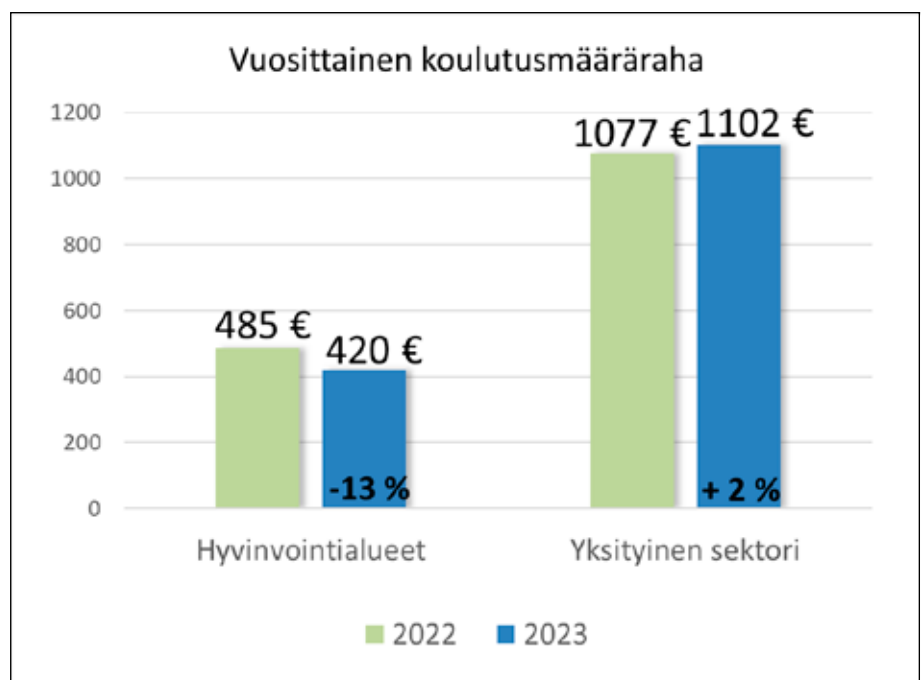
määrin huomattavasti suurempi kuin hyvinvointialueilla. Koulutusten hinnannousujen myötä määrärahojen voidaan katsoa olevan keskimäärin liian vähäiset niin yksityisellä sektorilla kuin etenkin hyvinvointialueilla.

Työnohjaus

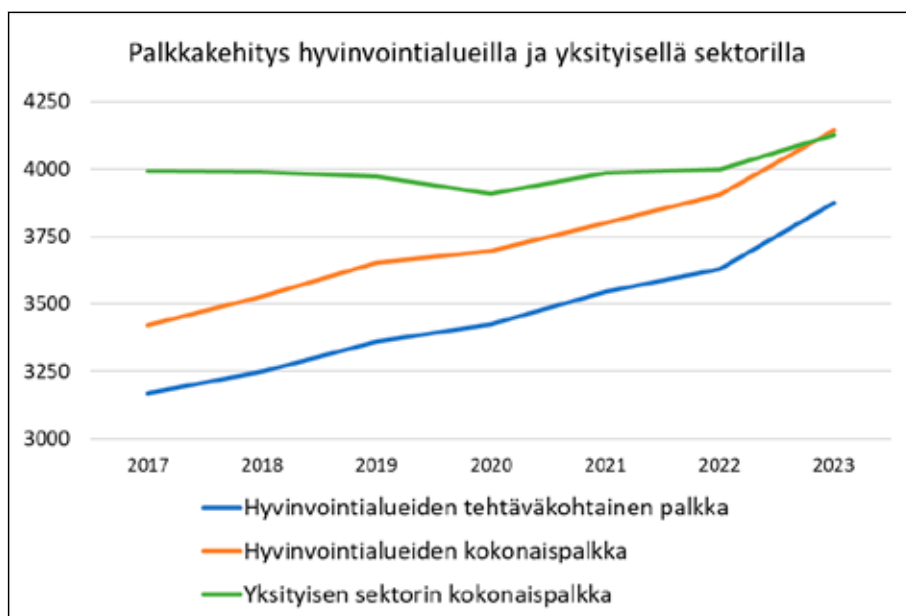
Vastaajista 54 prosenttia kertoi osallistuvansa työnohjaukseen. Lisäksi 15 prosenttia vastaajista ilmoitti, että eivät sillä hetkellä hyödyntäneet mahdollisuuttaan työnohjaukseen. On kuitenkin erityisesti huomioitava, että kolmasosalla työsuhtees-

sa työskentelevistä puheterapeuteista ei ole mahdollisuutta saada työnohjausta. Tämä luku on aivan liian suuri, kun otetaan huomioon työn kuormittavuus ja vaatavuus.

Työnohjaus toteutui pääsääntöisesti ryhmässä ja ryhmän koko oli keskimäärin neljästä viiteen henkilöä. Työnohjauksessa käsitellyt teemat liittyivät pääasiassa asiakastyöhön ja työhyvinvointiin. Saatuaan työnohjaukseen oltiin yhtä tyytyväisiä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Asteikolla 1–10 keskiarvoksi muodostui 7,6.

Kuvio 2. Koulutusmäärärahojen suuruus vuosina 2022 ja 2023

Kuvio 3. Palkkakehitysvertailu 2017–2023, yksityisen sektorin suoritepalkkaiset eivät ole mukana vertailussa palkkaperusteiden rakenteen erilaisuuden takia

Kokopäiväisesti työskentelevien puheterapeuttien palkka

Tässä luvussa tarkastellaan puheterapeuttien **kokonaispalkkaa**, jotta eri sektorien palkat ovat keskenään mahdollisimman vertailukelpoisia. Eri sektoreilla palkka muodostuu kuitenkin eri osista, minkä lisäksi eri palkanosien keskinäiset suhteet voivat vaihdella paikallisen tai yrityskohtaisen palkkausjärjestelmän mukaan.

Yksityisen sektorin kyselyssä tiedusteltiin myös palkan määrän tavanomaisuutta, jotta voitiin arvioida saatujen tietojen vastaavuutta ansiomäärään muina kuukausina. Saatujen vastausten perusteella liki kaikki ilmoitetut palkat olivat tavanomaisia ja nyt raportoidut tulokset ovat näiltä osin luotettavia.

Hyvinvointialueiden kokonaispalkan keskiarvo oli noussut viime vuodesta yli kaksisataa euroa ja oli noin 4 150 euroa. Kahtena edeltävänä vuonna palkan keskiarvo on noussut noin sata euroa vuodessa. Koska

palkkojen harmonisaatiota tehdään hyvinvointialueilla vielä kahden seuraavan vuoden ajan, ja osin palkkoja nostetaan myös harmonisoinnin jälkeen, keskiarvopalkkojen voidaan ennustaa nousevan merkittävästi seuraavina vuosina.

Myös yksityisen sektorin kokonaispalkan keskiarvoon saatiin vuosien jälkeen selkeä korotus. Tätä tulosta täytyy kuitenkin pitää vain suuntaa antavana artikkelin alussa todettujen virhelähteiden takia. Kaikkien yksityisellä sektorilla työskentelevien puheterapeuttien kokonaispalkan keskiarvo oli noin 4 300 euroa. Kun provisio- ja suoritepalkat poistettiin analyysistä, kokonaispalkan keskiarvoksi muodostui noin 4 100 euroa, joka on noin sata euroa edellisvuotta enemmän. Yhteenvetona voidaan todeta, että kokonaispalkan keskiarvon perusteella ero yksityisen ja julkisen sektorin välillä on hävinnyt tai ainakin kutistunut.

Palkkoja ja työpaikkaa pohtiessa on tämänkin seurauksena tarpeen huomioida

myös muut työ sopimuksella sovittavat taloudelliset tekijät, kuten palkallisen vuosiloman kertyminen, sairauslomakorvaukset, vanhempainvapaan palkallisuus, palkka sairaan lapsen hoitamisen ajalta sekä työ sopimukseen tai työehtosopimukseen kirjatut esityspalkkakehityksen mahdollisuudet ja mekanismit työsuhteen aikana. Puheterapeuttiliiton jäsen voi saada tähän pohdintaan apua, neuvoja ja peilipintaa liitosta.

Valtion ja yliopiston palkkausta koskevia tietoja kuten myös alueellisia palkkatietoja kannattaa tiedustella suoraan toiminnanjohtaja Heta Piirrolta.

Puheterapeuttiliiton palkkasuosituksia on laadittu siten, että niiden saavuttaminen on mahdollista. Niiden tavoittelu on erittäin suotavaa ja perusteltua. Palkkasuositus on jaettu kolmeen luokkaan sen mukaan, onko kyse vaativasta, erittäin vaativasta vai johtavan puheterapeutin tehtävistä. Löydät palkkasuosituksen liiton kotisivujen jäsensivuilta kohdasta Työelämä > Puheterapeutin palkkaus.

Jäsensivuille viedään lisäksi diaesitys palkkatutkimuksesta, joka sisältää tätä koostettua yksilöidymää tietoa eri palkanosien palkkakehityksestä sekä muista tämän vuoden kyselyssä käsitellyistä teemoista. Käy tutustumassa!

Puheterapeuttiliiton jäsenille järjestetään palkkawebinaari 7.3.2024 klo 17.00–18.30. Tervetuloa mukaan webinaariin kuulemaan lisää ansiokyselystä. Toiminnanjohtaja Heta Piirto alustaa webinaarin sekä moderoi keskustelua viime vuoden tapaan. Jos et ole saanut ohjetta ilmoittautumiseen sähköpostiisi, ole yhteydessä toiminnanjohtajaan heta.piirto@puheterapeuttiliitto.fi.